

menhæng, at der er tegn på, at den stigende ledighed, der er fulgt i kølvandet af den økonomiske finansielle krise fra efteråret 2008, umiddelbart rammer yderkommunerne lidt hurtigere end de øvrige kommuner.

For de mange sammenlægningskommuner har den nye kommunale struktur også betydet en harmonisering af det eksisterende serviceniveau i de tidligere kommuner. En række kommuner har benyttet sammenlægningen til at gennemføre omlægninger og effektiviseringer af driften på de store serviceområder, og det ses i bilag 2 (ikke optrykt her), at kommunerne de senere år har nærmet sig hinandens udgiftsniveau, når det kommer til nettodriftsudgifter pr. indbygger, som kan ses som en indikator for det kommunale serviceniveau.

Bla. folkeskoleområdet har de senere år undergået en række omstruktureringer, hvor en række sammenlægningskommuner har valgt at nedlægge eller slå de mindste skoler sammen. Bag en beslutning om at reducere antallet af skoler ligger ofte en kombination af pædagogiske overvejelser og ønsker om omlægning og effektivisering. Ændringerne i de lokale skolestrukturer finder i mange tilfælde sted i landdistrikterne, hvoraf mange ligger i landets yderområder.

Velfærdsministeriet har i februar 2008 offentliggjort resultaterne af en analyse, der netop undersøger konsekvenserne af skolelukninger i landdistrikter. Analysen viser først og fremmest, at skolelukninger ikke er årsag til lokalområders tilbagegang. Lukningerne er snarere resultatet af en forudgående befolkningstilbagegang i områderne. Det er karakteristisk for disse områder, at de har oplevet en befolkningstilbagegang i en længere periode frem til skolelukningen.¹

Kommunalreformen satte også fokus på at styrke det lokale demokrati. Regeringen har netop samlet op på de første erfaringer, som de nye kommuner har gjort sig på området i en statusrapport om nærdemokrati, som offentliggøres i foråret 2009. Samtidig med statusrapporten udgiver regeringen en publikation, udarbejdet i samarbejde med KL, som samler en række gode eksempler på, hvordan der i kommunerne arbejdes med det lokale demokrati.

Regionerne og landdistriktsudviklingen

Regionerne har efter kommunalreformen fået ansvaret for at udarbejde regionale udviklings-

planer, som beskriver den overordnede strategi for regionens udvikling, herunder regionernes byer, landdistrikter og yderområder. Den regionale udviklingsplan er et centralt virkemiddel for regionernes indsats på landdistriktsområdet. Regionsrådet udpeger i udviklingsplanen retningen for, hvorledes der kan skabes udvikling og vækst i regionen inden for en række indsatser.

Udviklingsplanerne har fokus på de regionale og lokale styrkepositioner, f.eks. koblingen mellem fødevarer, turisme, oplevelsesøkonomi og naturressourcer. Der er også fokus på sammenhængen mellem land og by og tilgængelighed til og fra landdistrikterne. De regionale udviklingsplaner har også indsatser inden for landsbyfornyelse, uddannelse i yderområder, landdistriktsplatforme og profilering af landdistrikterne.

En anden central opgave for regionerne har været at etablere de regionale vækstfora, som regionerne samtidig sekretariatsbetjener. Vækstforaene blev oprettet i 2006 med afsæt i lov om erhvervsfremme. Vækstforaene skal sikre en regional forankring af erhvervspolitikken og bl.a. udarbejde regionale erhvervsudviklingsstrategier og handlingsplaner, der tager afsæt i de enkelte områders rammevilkår og erhvervsspecialisering. Vækstforaene skal blandt andet adressere de særlige udfordringer, der er for den enkelte regions yderområder. Samtidig har Vækstforaene indgået i et samarbejde med de lokale aktionsgrupper ved formulering af disses strategier og ved deltagelse i disses bestyrelser.

De seks vækstfora har i 2008 inden for de regionale udviklingsstrategier og handlingsplaner igangsat en lang række projekter inden for bl.a. fødevarerhvervet, oplevelsesøkonomi og turisme. En række af disse erhvervspolitiske indsatser er beskrevet i Økonomi- og Erhvervsministeriets bidrag i bilag 4 (ikke optrykt her).

Vækstfora indstiller til regionerne om anvendelsen af de midler, som regionerne råder over (ca. en halv mia. kr. i 2008), og til staten om prioriteringen af EU's strukturfondsmidler, hvilket i perioden 2007-2013 svarer til ca. en halv mia. kr. årligt. Mindst 35 pct. af strukturfondsmidlerne skal anvendes til gavn for yderområderne under ét.

For flertallet af vækstfora gælder, at der i erhvervsudviklingsstrategierne ikke arbejdes med specifikke yderområdeprojekter, idet udvikling af yderområderne er integreret i den samlede indsats for regionens erhvervsudvikling. Her-

¹ Teknologisk Institut (2008): Skoler i landdistrikter. Undersøgelsen kan findes på Velfærdsministeriets hjemmeside.